

1917. FEBRUÁR 15.

ERDÉSZETI LAPOK

AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

LVI. ÉVF.

KÖZLÖNYE

3-4. FÜZET.

KIADJA: AZ ORSZÁGOS ERDÉSZETI EGYESÜLET

Szerkeszti:

BUND KÁROLY

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én. ☼ Előfizetési díj egy évre 16 korona.

Az Orsz. Erd. Egyes. oly alapító tagjai, kik legalább 300 kor. alapítványt tettek, valamint a rendes tagok is 16 kor. évi tagsági díj fejében ingyen kapják. Azok az alapító tagok, kik 300 koronánál kevesebbet alapítottak, 6 kor. kedvezményes árért járathatják.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Lipótváros, Alkotmány-utca 6. sz. II. em.

☞ A lap irányával nem ellenkező hirdetések mérsékelt díjért közöltnék. ☞

(Telefon: 37-22.)

Az új adótörvények és az erdőgazdaság.

Irta: Bund Károly.

A világháborúval járó óriási kiadások arra kényszerítették az államot, hogy újabb adóterheket rakjon polgárai vállára, amelyek a jövedelemadó további kiterjesztésében (1916. évi XXVI. t.-cz.), a vagyoadóban (1916. évi XXXII. t.-cz.) és a hadinyereségadóban (1916. évi XXIX. t.-cz.) jutnak kifejezésre. Ezek az új adók az erdőbirtok jövedelmét és vagyoneértékét is érintik, abból az alkalomból tehát, hogy f. évi márczius hó végéig a reájuk vonatkozó vallomások első ízben benyújtandók, időszerűnek tartjuk, hogy az említett törvénycikkeknek január hóban megjelent végrehajtási utasításait *erdőgazdasági vonatkozásaikban* ismertessük és néhány megjegyzéssel és utbaigazítással kísérik. Fejtegetéseink az új adótörvények általános, tehát nem szorosabban az erdőbirtokra vonatkozó rendelkezéseire csak a legszükségesebb mértékben térhetnek ki; melegen ajánljuk tehát,

hogy minden érdekelt erdőbirtokos és vezető erdőtiszt a törvényeket és azok végrehajtási utasításait szerezzék be és saját, illetőleg szolgálatadója érdekében gondosan tanulmányozza át. A jövedelemadónak részleges életbeléptetéséről és a vagyoadóról szóló törvények végrehajtási utasítását a pénzügyminiszter m. é. 127.000. számú, a hadinyereségadóról szóló törvény végrehajtási utasítását pedig, amely egyúttal a jövedelemadó, vagyoadó és hadinyereségadó kivetése iránt is intézkedik, m. é. 145.000. számú rendeletével adta ki, melyek a Budapesti Közlöny 1917. évi január 14-én kelt 11. és január 28-án kelt 23. számában jelentek meg, de könyvkereskedő útján külön is beszerezhetők.

I. A jövedelemadó részleges életbeléptetéséről, illetőleg újabb kiterjesztéséről szóló 1916. évi XXVI. t.-cz.

Ez a törvény az 1912. évi LIII. t.-cz.-hez hasonlóan újból több tekintetben módosítja és kiegészíti a jövedelemadóról szóló 1909. évi X. t.-cz.-et. Legfőbb általános rendelkezése, hogy az adókötelezettséget már a 10.000 K-t meghaladó jövedelmekre is megállapítja, holott eddig az 1909. évi X. t.-cz. csak a 20.000 K-t meghaladó jövedelmekre nézve volt életbeléptetve. Nem esnek azonban ezentul sem jövedelemadó alá általában a közszolgálatban állók szolgálati illetményei és ellátásai, valamint a magánszolgálatban lévőké sem, utóbbiaké ha 20.000 K-t nem haladnak meg (V. u. 6. § 10. pont). Ha az adózónak a szolgálati illetményen kívül más *adóköteles* jövedelme is van, mely összjövedelmét 10.000 K fölé emeli, a jövedelemadó ezen adóköteles jövedelem arányában vettetik ki (V. u. 7. §), feltéve, hogy az adóköteles jövedelem nem kisebb, vagy nemcsak éppen akkora, mint a végrehajtási utasítás (V. u.) 13. §-a értelmében levonható terhek (adóssági kamatok stb.). Ha a levonható terhek az adóköteles jövedelemrészt teljesen ellensúlyozzák, akkor adóztatásnak nincs helye.

Nem esnek továbbá jövedelemadó alá a részvénytársaságok, betéti társaságok, biztosítási vállalatok és bányatársulatok, a községek

(városok), egyházak, szerzetesrendek, alapok és alapítványok stb. (V. u. 3. §).

Ellenben jövedelemadó alá tartoznak a közbirtokosságok, volt urbéri közösségek osztatlan vagyonuk összes jövedelme után, ha e vagyon gazdasági ügyeit külön szervezet (1894. évi XII. t.-cz. 6. §, 1898. évi XIX. t.-cz. 25. §) intézi. Az a körülmény, hogy a tulajdonosok részarányai meg vannak állapítva, ezen mitsem változtat. (V. u. 2 § 5. pont.)

Adózás tárgyát az összes tiszta jövedelem képezi. Ennek megállapítása végett a nyers bevételből a V. u. 12. § 1—6. pontjaiban említett kiadások (regie-költségek) levonandók. Amennyiben egyes jövedelemforrások veszteséggel zárulnak, ez a veszteség szintén levonandó, továbbá — amennyiben ilyenek fennállanak — a 13. § 1—4. pontjaiban említett terheket is le kell vonni. Ha az így nyert adatban adómentes jövedelemforrások tiszta jövedelme is beemlíttatik, ezt is levonásba kell hozni. Bevallás tárgyát tehát ez az adómentes jövedelem is képezi, de az adómentesség ekként figyelembe vétetik.

Ha a háborus viszonyok következtében az adózás évében a jövedelem az előző évihez képest előreláthatóan lényegesen csökken, adómérséklésnek, sőt adóelengedésnek van helye. (V. u. 9. § 3. pont.)

A bevallás tárgyát az adóévet megelőző naptári (erdő- és mezőgazdaságoknál az üzleti vagy gazdasági) év jövedelme képezi. Szolgálati járandóságok azonban, amennyiben az adó kivetése előtt emelkednek, vagy pl. nyugdíjazás következtében csökkennek, az adózás évében fennálló összegük szerint vétetnek számításba.

Ezek után vegyük szemügyre mindenekelőtt, hogy a 12. § a nyers bevételből mily kiadások (regie-költségek) levonását engedi meg? Levonandók: 1. a nyers bevétel megszerzésére (kitermelésére), biztosítására és fentartására fordított összes kiadások, ideértve a leltári vagyon karbantartására, pótlására és kezelésére fordított kiadásokat is.

Magyarázatként idetartozóan megjegyzi a V. u., hogy leltári vagyon alatt a gazdasági év végével mutatkozó élő- és holtleltári vagyon értendő, hogy továbbá a kiadásokhoz számítandók a követelések behajtása körül felmerülő perköltségek is, valamint a

letarolt erdők beerdősítésének s a letarolt erdők nyomán támadt *vizmosások és csuszamlások megkötésének költségei*, továbbá a gazdasági és üzleti alkalmazottak *szolgálati járandóságai*.

2. Épületeknél a rendszerint szükséges tatarozási és karbantartási költségek, ideértve oly mellékköltségeket is, mint vízvezetéki, kéményseprési, éjjeli őri, járdatisztítási költségek stb., szintén levonásba hozandók.

3. Levonandók továbbá a házadóval nem terhelt épületek értékesökkenése, továbbá gépek, valamint az egyéb holtleltári tárgyak elhasználása fejében eszközölt rendes évi leírások, amennyiben mindezek az üzleti kiadások között — mint selejtezett tárgyak helyébe lépő új beszerzések — már elszámolva nincsenek. Ha a leírás nagysága ellen aggály merül fel, annak összege a kivetés során — esetleg szakértő közbenjöttével — állapítandó meg.

4. Levonandók az igazolt üzleti (üzemi) veszteségek, ide nem értve az üzleti (gazdasági) évet megelőző évnél (pl. az 1917. évi kivétéskor az 1915. évnél) régibb időből áthozott veszteségeket; levonandók továbbá az igazolt kamat-, járadék-, bér- és haszonbérveszteségek, a kárbiztosítással nem fedezett elemi kárveszteségeknek az a része, mely az adótárgy jövedelmére, nem pedig magára az adótárgyra esik.

5. Levonandók az illetékegyenérték és kárbiztosítási díjak, az állami és községi közvetett adók, illetékek és vámok, továbbá a cseléd- és munkásbiztosítási díjak, végül erdőgazdaságoknál a társpengtárak részére fizetett járulékok.

A 13. § szerint az egyes jövedelemforrásokból származó és a 12. §-ban megállapított módon kiszámított jövedelem együttes összegéből mindenekelőtt az a veszteség vonandó le, amely egyes jövedelemforrásoknál netán mutatkozik. Különös azonban, hogy a vallomási iv az ily természetű levonásra rovatot nem tartalmaz. Ennek megtörténtével a maradványból még a következő teher tételek vonandók le:

1. adóssági kamatok, haszonbérek (a saját lakásra eső házbér kivételével), kegyuri terhek, nyugdíjak és egyéb magánjogi czimen alapuló terhek, urbéri váltságok, visszabályozási járulékok, ha fennállásuk a hitelező nevének felemlítésével egyénenként igazoltatik;

2. életbiztosítási díjak 200 K, illetőleg közös háztartáshoz tartozóknál összesen 400 K erejéig;

3. magánszolgálatban lévőknél a nyugdíjjárulékok, ha a szolgálati járandóság több mint 20.000 K, tehát adóköteles; közszolgálatban lévőknél nyugdíjjárulék vagy szolgálati díj levonásának nincs helye, ugyszintén magánszolgálatban állóknál sem, ha járandóságuk nem éri el a 20.000 K-t, tehát adómentes; a szolgálati járandóságot terhelő nyugdíjjárulékot ugyanis nem szabad levonni a félnek egyéb, adóköteles jövedelméből;

4. a jövedelemadó, fegyver- és vadászati adó és a hadmentességi díj kivételével fizetett egyéb állami egyenes adók és az ezek után járó törvényhatósági és községi adók, továbbá a hadsegélyezési célokra igazoltan adott önkéntes adományok.

A 4. pont alatti tételek azonban csak akkor vonhatók le, ha az adóköteles a nyers bevételekről és az azokból levonható tételekről előirt vallomást ad, vagyis ha a vallomási iv megfelelő rovataiban jövedelemforrásainak jövedelmét egyenként és számszerint akként tünteti ki, hogy a nyers bevételnek a regie-költségek (12. § 1—6. pont) levonása után mutatkozó részét a megfelelő rovatba beírja.

Közszolgálatban állóknál a IV. oszt. kereseti adót és járulékait egyáltalán nem szabad az adóköteles jövedelemből levonni, magánszolgálatban lévőknél is csak akkor, ha szolgálati jövedelmük a 20.000 K-át meghaladja, tehát jövedelemadó alá esik.

A 13. § 1—3. pontja alapján levonásnak csak akkor van helye, ha a fél ezeket a terheket már vallomásában vagy az adófelszólamlási bizottság előtt bejelentette; később, esetleges jogorvoslati eljárás során, ez már nem történhetik meg.

A 14. §. a nyers bevételből le nem vonható tételeket sorolja fel. Ezek közül bennünket érdeklően felemlítjük a következőket:

1. a 12. és 13. §-ban fel nem sorolt köztartozások;

2. ajándékok, adományok, segélyek;

3. a beruházásra szánt összegek, vagyis azok, melyek a nyers bevételből a törzsvagyon gyarapítására fordítatnak, pl. ingatlanok vásárlására, nagyobb talajjavításokra, *új erdők*, szőlők vagy gyümölcsösök *létesítésére*, házépítésre, tőkeemelésre, vagy tőkeapasztásra, adósságok törlesztésére stb.

Megemlítendő még, hogy az adókötelezett háztartásának költségei szintén nem vonhatók le.

Ami már most az előzők szerint körülhatárolt *tiszta jövedelem megállapításának módjait* illeti, első helyen áll a nyers bevételeknek és a levonható kiadásoknak és terheknek az üzleti könyvek alapján való kimutatása. Ahol tehát az erdőgazdaságban kereskedelmi vagy egyébként szabályszerű üzleti könyveket vezetnek, *elsősorban az adóköteles fél által bemutatott nyereség- és veszteségszámla alapján történik a tiszta jövedelem megállapítása.*

Hogy azonban a tiszta jövedelem ezen a kétségkívül legreálisabb alapon legyen megállapítható, a félnek nyereség- és veszteségszámláját, illetőleg számadásainak mérlegét közjegyzőileg hitelesített alakban önként be kell mutatni.

A V. u. 11. §-ának 5. pontja értelmében a közjegyzői hitelesítéssel egyenlőnek tekintendő, ha a mező- és erdőgazdasági üzemről bemutatott nyereség- és veszteségszámla adatainak az üzleti könyvek végeredményeivel megegyező voltát valamely gazdasági egyesület, amely mező- és erdőgazdasági számviteli irodát tart fenn, aláírásával igazolja.

Jelenleg fennálló erdészeti egyesületeink egyike sem tart fenn tudtunkkal számviteli irodát, melynek szükségét eddig nem éreztük. A jövő fogja megmutatni, vajjon ilyenekre szükség lesz-e? Az erdőgazdaságok számadásai többnyire nem oly bonyolultak, hogy azok kivonatának összeállítása és közjegyzői hitelesítése különösebb nehézségbe ütköznék.

Amennyiben a bemutatott nyereség- és veszteségszámlát az adókövető bizottság aggályosnak tartja, a bizottság könyvvizsgálatot rendelhet el (1909. évi X. t.-cz. 44. §-a), s ha a könyvvitelt nem találja kielégítőnek, a felet kihallgathatja, tanukat és szakértőket hívhat meg a jövedelem megállapítása végett.

Mindazokban az esetekben, amidőn az erdőgazdasági üzemről elfogadható könyvvitelen alapuló mérleget az adózó fél nem mutathat be, vagy nem kíván ilyet bemutatni, a törvény, illetőleg végrehajtási utasítás 16. §-a értelmében kell az erdőbirtok tiszta jövedelmét megállapítani.

A 16. § V. pontjának megfelelő bevallást azonban akkor is meg kell tenni, ha nyereség- és veszteségszámlát nyújtunk be. (P. ü. 145000/1916. sz. rendeletének 5. § VIII. pontja.)

Ez a 16. §, amely a földbirtok jövedelméről szól, ismét több módját adja az erdőbirtokból származó jövedelem megállapításának, melyek közül azonban az első kettő csak alárendelt jelentőséggel bírhat.

I. Házilagos gazdálkodás mellett, vagyis ha a földbirtokokat a tulajdonos vagy haszonélvező maga kezeli, a mező- és erdőgazdasági üzem és a vele kapcsolatos jogok jövedelmét a saját gazdálkodás folytán elért tiszta nyereség alkotja, ami egyébként már az előzőkből is következik. Ha már most ezt a tiszta nyereséget részletes vallomás vagy könyvkivonat hiányában *becslés* útján kell megállapítani, a tiszta nyereség a hasonló *mezőgazdasági* birtokért ugyanabban a községben vagy a környéken fizetett szokásos haszonbérekhez arányosítandó, amelyeket a gazdasági egyesületek mutatnak ki. A szőlőkre, kertekre, *erdőkre* és nádasokra vonatkozó ezen arányosításnál ezeknek a gazdasági ágaknak az átlagos mezőgazdaságok jövedelmezőségétől eltérő jövedelmezősége megfelelően figyelembe veendő. A mezőgazdasági mellékhaszonvételekből (állattenyésztésből, hizlalásból, vadászatból, halászatból, méhészetből s efféle általános kereseti adó alá nem eső mellékiparágakból) eredő jövedelem a saját gazdálkodás által elért és fentiek szerint kiszámított tiszta nyereségben rendszerint már bennfoglaltatik.

A végrehajtási utasítás kifejezetten ugyan nem mondja ki, de értelemszerűen az *erdei* mellékhaszonvételek is, ily becslés esetén, a becsült tiszta jövedelemben bennfoglaltatnak. Vadászat, halászat lehet épügy erdő-, mint mezőgazdasági mellékhaszonvétel.

Ugy véljük, hogy az erdőből származó jövedelem megállapításának ez a bizonytalan alapokon nyugvó módja csak kivételes esetekben nyerhet alkalmazást. A jövedelemadó célja a *tényleges* jövedelem megadóztatása, a mezőgazdasági átlagos bérekhez arányosított erdőjövedelem becslésénél pedig az adókető közegek könnyen abba a

hibába esnek, hogy figyelmen kívül hagyják azt a körülményt, hogy az erdőbirtok — ellentétben a mezőgazdasági művelési ágakkal — gyakran vágható fa hiányában, vagy egyéb okokból huzamosabb ideig, esetleg évtizedekig jövedelmet nem nyújt, vagy éppenséggel *passzív* jövedelemforrás. Némileg aggályos továbbá, hogy a mezőgazdasági területek átlagos haszonbérei és az erdő kisebb jövedelme közötti arányt az adókető közegek nem fogják megfelelően elbírálni.

Amennyiben tehát egyéb adat hiányában az erdőjövdelem ily megállapítására kerülne a sor, legyen az adófél résen és szükség esetén éljen a jogorvoslat eszközeivel, ha erdőbirtokának a valósággal meg nem férő jövedelmet tulajdonitanának. Állapítsa meg szakértőkkel, hogy pl. felhasználatot egyáltalában nem, vagy a feltételezettnél kisebb mértékben gyakorol, erdeje fiatal koránál fogva használaton kívül áll, véderdő jellegénél fogva mellékhaszonvételeket sem nyújt stb. Egyebekben azonban igyekezzék a birtokos az erdő utáni tényleges (esetleg passzív) jövedelmének, illetőleg azoknak az adatoknak bevallása útján, amelyek a 16. § V. pontja szerinti alább ismerttetendő eljárást lehetővé teszik, a becslés szerinti jövedelemmegállapítást elkerülhetővé tenni, úgy hogy az **legfeljebb** mezőgazdasági birtokok tartozékát képező kisebb erdőrészetek, remizek jövedelmének megállapításánál nyerjen alkalmazást.

A 16. § II. pontja szerint a mező- és erdőgazdaság bérbeadása esetén a bérbeadó nyers bevételét a haszonbér, a részéről fentartott egyéb haszon, valamint a bérlő által netán teljesítendő egyéb szolgáltatások (pl. a bérbeadó helyett fizetett közterhek) pénzértéke alkotja, leszámítva ebből a bérbeadóra nehezedő és a 12. § szerint levonható megfelelő kiadásokat.

Erdőgazdaságok bérbeadása igen kivételes eset lévén, ezen pont alkalmazására ritkán lesz szükség.

A 16. § III. a pontja haszonbérlő jövedelmének megállapítási módjával foglalkozik.

A IV. pont szerint hányadrészes bérlet esetén úgy a tulajdonosnak, mint a bérlőnek jövedelmét az 1. pont szerint kiszámított tiszta nyereségnek reá eső része alkotja.

A 16. § V. pontja kizárólag az erdőgazdaság jövedelmének megállapításával foglalkozik s így szól:

Az erdő faállományának eladása esetén az esedékes (vagyis az egy-egy évben fizetendő) vételár teljes összegében *nyers* bevételnek veendő, következőleg, ha a vételár teljes összege egy évben fizetendő, az egész vételár egy évre szóló nyers bevétel. Ebből a nyers bevételből azonban, ha az eladás nem tőáron történt, a 12. §-ban felsorolt kiadások, tehát a vételár eléréséhez szükséges letarolási, szállítási és egyéb költségek is levonandók; ellenben, ha az eladás tőáron történt, a fa kitermelésének, szállításának és biztosításának költségeit, amelyek ebben az esetben a vevőt terhelik, a vételárból levonni nem szabad, egyébként azonban a 12. § 1. és 3. pontja alá eső többi kiadások — amennyiben az eladót terhelik — ekkor is levonandók.

Az erdő faállományának eladása esetén — az előző bekezdésben foglaltak szerint — a vételárnak teljes összege tekintendő egy évi nyers bevételnek azokban az esetekben is, amidőn az egész erdő faállománya adatik el, vagy pedig nem évenként, hanem a fordattartam több évére egyszerre történik a vágás.

Ez a rendelkezés nem vonatkozik azokra az erdőkre, amelyek rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezeltetnek (1879. évi XXXI. t.-cz. 17. §-a) s amelyekben a vágás nem évenként, hanem több évről összevonva történik. Az ilyen erdőkre nézve megengedettik, hogy amennyiben a vételár azoknak az éveknek számával osztva, amelyek vágása egyesítettik, egy-egy évre, a fél egyéb számbavehető jövedelmével egyesítve, kisebb adótétel alá esnék, mintha a vételár teljes összege adatnék a fél egyéb számbavehető jövedelméhez, ez a kisebb adótétel, illetőleg az abból két tizedesig kifejlesztett százalékos adókulcs alkalmaztassék a vételár teljes összegének a fél azon évi egyéb jövedelmével összevont egész adóköteles jövedelmére. Pl. a fél rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezelt erdejének faállományát nem tőáron eladta. A vételár

eléréséhez szükséges letarolási, szállítási s egyéb, a 12 §-ban felsorolt megfelelő kiadások levonása után 840.000 K jövedelem mutatkozik. A gazdasági üzemterv szerint megállapított vágási idő 60 év, úgy hogy 840.000 K jövedelem 60 év eredménye, amelyből egy évre esik 14.000 K. Adókötelesnek egyéb jövedelemforrásokból eredő évi jövedelme 40.000 K, egy évi összjövedelme tehát $40.000 + 14.000 = 54.000$ K, amelynek adótétele 2320 K s amely adótétel 4·14%-nak felel meg. Eszerint a félnek ezévi összes 880.000 K ($840.000 + 40.000$ K) jövedelmét 4·14%-os kulcs szerint kell megadóztatni.

A megelőző bekezdésben foglalt ez a kedvezmény nem csupán a tervszerűen egyesített több évi vágásból eredő jövedelemre alkalmazandó, hanem az említett erdőkre nézve akkor is érvényben marad, ha több évi vágás természeti csapások (széldöntés, hónyomás, rovarkárok stb.) következtében vagy más okokból a m. kir. földmívelésügyi miniszter engedélyével egyesítve értékesítetik.

Azt a körülményt, hogy az erdő rendszeres gazdasági üzemterv szerint kezeletik s hogy a vágás ennek megfelelőleg hány évnek eredményét jelenti, a fél igazolni tartozik (1916. évi XXXI. t.-cz. 6. §).

Az igazolás az 1917. évi jövedelemadó stb. kivetésére vonatkozó 1916. évi 145000. sz. pénzügyminiszteri rendelet 5. § VI. A. e pontja szerint a kir. erdőfelügyelőség, illetőleg az állami kezelésbe vett erdőkre nézve az állami erdőhivatal által kiállított igazolványnyal történik.

Ha az erdőben vágás nem volt, annak jövedelme a fenforgó körülményekhez képest a gyakorolt mellékhaszonvételekből (legeltetés, makkoltatás, vadászat stb.) állapítandó meg.

Abból a körülményből, hogy a jövedelemadóra vonatkozó vallomási iv az erdőbirtok jövedelmére vonatkozóan a V. u. 16. §-ának V. pontjának megfelelő szövegezéssel bír és hogy számadási kivonat önkéntes bemutatása esetén is ki kell a vallomási ivnek a 16. § szerinti kérdőpontjait tölteni, az következik, hogy a pénzügyi kormány különös súlyt helyez a jövedelem ilyképeni kimutatására és utóbbit mintegy ellenőrző számításnak tekinti a bemutatott mérleg

mellett, de ezzel kétségkívül nem segíti elő azt, hogy a birtokosokat könyvkivonataik bemutatására serkentse, amelyek mégis csak tökéletesebb képét adják a gazdaság eredményeinek, mint az 1909. évi X. t.-cz. 16. §-án alapuló utóbbi eljárás.

A 16. § V. pontját tehát mint egyszerű utmutatást tekinthetjük az erdő tiszta jövedelmének kipuhatolására. Adóügyi adminisztráczióknak ennek megállapításánál az eljárás egyszerűségére törekedett és az erdő legfőbb jövedelmi forrására, az évi vágásra, illetőleg a fahasználatból eredő jövedelem kipuhatolására helyezi a fősulyt. Megkülönbözteti a termelt állapotban (nem tőáron) történő faértékesítés esetét a tővön való eladás esetétől és az eddigi utasításoknak azt a homályos szövegét, amely arra a félreértésre adhatott okot, mintha tővön való eladás esetén a teljes eladási, illetőleg vételárból a 12. § szerinti regeiköltségek levonásának helye nem lenne, megfelelőbb új szöveggel pótolja. Természetes, hogy tővön való eladás esetén termelési és szállítási költség, amely a birtokost ebben az esetben nem terheli, nem vonható le a vételárból, egyébként azonban az adózó fél törvényes joga arra, hogy a 12. §-ban felsorolt mindazokat a kiadásokat, amelyek nyers bevételét terhelik, levonhassa, a faértékesítés bármely módjánál, tehát a tővön való faleadás esetében is csorbitatlanul fennáll.

Ha tehát a 16. § V. pontjának első bekezdése a tőáron értékesített fatermással kapcsolatosan csak a 12. § 1. és 3. pontjai alá eső kiadásokról emlékszik meg külön, mint levonhatókról, ezt csak úgy értelmezhetjük, hogy *legközbetlenebbül* és *minden* egyes esetben az ide tartozó kiadások terhelik az eladót. A termelt állapotban (nem tőáron) és a tőáron (tővön) történő faeladás az erdőgazdaság kiadásaiban lényegileg csak abban okoz eltérést, hogy első esetben

termelési, szállítási és esetleg biztosítási kiadások is felmerülnek, amelyek utóbbi esetben nem szerepelnek. Egyébként azonban a 12. §-ban felsorolt összes levonható kiadások egyaránt terhelik az erdőbirtokost, akárhogyan adja el fáját és a faértékesítés módja az említett termelési és szállítási költségektől eltekintve, semmiféle okozati összefüggésben sincs azzal, hogy miféle egyéb kiadások terhelik az erdőgazdasági üzemet.

Igy a 12. § 4. és 5. pontjában említett költségek egyaránt felmerülnek, akármilyen legyen a faértékesítési mód, amelylyel semmiféle szorosabb összefüggésben sincsenek. Az esetleges előző évi üzleti veszteségek, az 5. pontban foglalt illetékegyenérték, közvetett adók, illetékek, biztosítási díjak és erdészeti társpénztári járulékok az erdőbirtokos jövedelmét csökkentik, akármilyen is legyen a faértékesítés módja.

Amennyiben ezen a téren egyes adókiadó szervek másként járnának el, a közigazgatási bíróság döntéséhez kell fordulni.

A 16. § 5. pontja a faeladásból származó bevételből leszarmaztatott tiszta jövedelmet adózás tárgyává teszi, akár a rendesnek tekinthető évi vágásterület fatermése adatott el, akár több évi fatermés, vagy a birtok egész fakészlete. Nagyobb mérvű fahasználat utáni bevétel ugyan már nem a jövedelem, hanem a tőkefolyósítás jellegével bír, tehát tulajdonképpen nem esnék jövedelemadó alá, azonban a magyar törvényhozás ebben a tekintetben már az 1909. évi X. t.-cz. megalkotásánál más álláspontra helyezkedett, holott legalább a természeti csapások következtében előálló kényszerű fahasználatoknál indokolt lett volna — amint az Országos Erdészeti Egyesület annak idején kérelmezte —, a porosz és osztrák jövedelemadó végrehajtási utasításának álláspontját érvényesíteni és legalább az ily okból származó önkéntelen tőkeliividációkat a jövedelemadó alól mentesíteni.

Némi lépést azonban ebben az irányban a magyar törvényhozás az 1916. évi XXVI. t.-cz. megalkotásánál mégis tett, amidőn a kötött birtokoknak, tehát az üzemtervszerű kezelésre kötelezett erdőknek szünetelő üzem vagy egyéb okokból összevont vágások vezetése esetére az adókulcsban nyújtott bizonyos kedvezményt, melynek jelentősége az utasítás fenn idézett szövegéből könnyen megítélhető. Az ott foglalt, különben meglehetősen extrem példában a fizetendő adó 36.432 K, szemben az egyébként fizetendő 5% = 44.000 K-val.

Ezzel a törvényhozás bizonyos prémiumban kívánta részesíteni az üzemterv szerint gazdálkodó birtokokat, amely azonban, amint ezt az Erdészeti Lapokban már kifejtettük, csak akkor bir teljes jogosultsággal, ha már az üzemterv állapít meg szünetelő üzemet összefoglalt vágásokkal, vagy természeti csapások folytán kell az egy évi vágásterület túlhaladó használatot foganatosítani. Egyébként éppen az üzemtervtől eltérő rendkívüli használatokat segíti elő ez a prémium, tehát az erdőgazdasági politika szempontjából kétes értékű. Másfelől természeti csapásokból folyó *kényszerű használatoknál* a szabad rendelkezésű magánbirtok époly joggal követelhet némi adókedvezményt, mint a kötött birtok.

Erre az adókedvezményre vonatkozóan még egy kérdés vár tisztázásra. Teljes joggal kívánható, hogy ez az adókedvezmény ne csupán abban az esetben érvényesülhessen, ha az erdő jövedelme a 16. § 5. pontja szerint állapittatik meg, hanem akkor is, ha a birtokos szabályszerű nyereség- és veszteségszámlát mutat be. Ez biztosítva látszik azáltal, hogy a mérleg bemutatása esetén is meg kell tenni a 16. § V. pontjának megfelelő vallomást.

A *végrehajtási utasítás 17. §-ából*, amely a házbirtok jövedelmével foglalkozik, kiemeljük az utolsó pontot, mely szerint elmarad

a jövedelem külön megbecsülése mindazoknál az épületeknél és épületrészeknél, melyeknek hasznértéke az erdő- és mezőgazdasági, bányá- vagy iparüzem (üzlet) jövedelmében már benfoglaltatik sennek folytán ezek — mint az 1909. évi VI. t.-cz. 27. §-ának 8—11. pontja értelmében állandóan adómentes épületek — házadó külön terhét nem viselik.

A 21. §-ból, amely a szolgálati járandóságokról szól, az erdészeti alkalmazottakat különösebben csak az a rendelkezés érdekli, hogy a természetbeni járandóságok értéke a helyi viszonyoknak megfelelőleg készpénzzé számítandók át. Nem számítandók a szolgálati járandóságok közé a munkaadó részéről az alkalmazottnak önként adott jutalmak, ajándékok és segélyek, melyeket a munkaadó az utasítás 14. §-ának 2. pontja szerint teherként le nem vonhat. Az ily összegek tehát a munkaadónál vannak megadóztatva.

A 22. § szerint azok a járandóságok, amelyek szolgálati kiadással vannak egybekötve, rendszerint adómentesek, pl. a lótartási, uti- és irodaátalányok, napidíjak, reprezentacionális költségek stb.

25. §. A már jogerősen megállapított adó utólagosan is helyesbíthető, ha a fél beigazolja, hogy az adóalap a 9. § 3. pontjában említett okokból (katonai bevonulás, tartós betegség vagy munkaképtelenség, háborus állapot, elemi vagy más csapások) legalább 30%-kal csökkent. Kérvények az adókivetésre következő év január hó végéig a pénzügyigazgatóságnál nyújtandók be. Elsőfokon az adófelszólamlási bizottság határoz, határozata ellen a közigazgatási bírósághoz lehet felebbezni.

Az erdőbirtok szempontjából fontossággal bír még idetartozóan az utasítás 57. §-ának 7. pontja, amely kimondja, hogy *szakértőként a 16. § 5. pontja esetében csak főiskolai képzettséggel bíró erdő-tiszt működhetik.*

Végül megemlítendő, hogy az adókötelesnek szabadságában áll, hogy a vallomási ívek adatainak támogatásául szolgáló részletezéseket, vagy más felvilágosító megjegyzéseket a vallomási ívek megfelelő helyére beírjon, avagy azokat külön lapon mellékelje.

II. A hadinyereségadó (1916. évi XXIX. t.-cz.).

A hadinyereségadóról szóló törvénynek a természetes személyek és a jövedelemadó fizetésére köteles jogi személyek

tekintetében való végrehajtásáról az 1916. évi 145.000. számú pénzügyminiszteri rendelet intézkedik.

A hadinyereségadó általában a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek, a természetes személyek és a jövedelemadó fizetésére kötelezett jogi személyek tartoznak fizetni azon jövedelemtöbblet után, amelylyel 1914., 1915. és 1916. évi jövedelmük meghaladja az 1913. évi jövedelmüket, avagy az 1911—13. évbeli jövedelmeiknek átlagát. A hadinyereségadó azonban csak a 13.000 K-t meghaladó jövedelmek után vethető ki s ha az 1913. évi jövedelem, illetőleg az 1911—13. évek jövedelmi átlaga kisebb, mint 10.000 K, úgy az 10.000 K-nak veendő. Utóbbi tekintetben csak egyetlen kivétel van, s ez akkor áll elő, ha az adókötelesnek *kizárólag* erdő faállományának értékesítéséből származó jövedelme van. Az erdő faállományának eladása esetén ugyanis a jövedelemtöbblet az alább leírandó különleges módon állapíttatik meg, amelynél a háboru előtti jövedelem akkor is a kiszámított összeggel veendő számításba, ha az kisebb 10.000 K-nál. Ez egyes esetekben kedvezőtlen lehet, vagyis bizonyos adótöbbletbe vezethet, amely azonban összegre nézve sohasem jelentékeny. Ily eset azonban rendkívül ritkán fordulhat elő, mert ritka dolog, hogy erdőbirtokosnak *kizárólag* a faállomány eladásából legyen jövedelme. Erdei mellékhaszonvételekből, mezőgazdasági földekből, tőkevagyonból stb.-ből is van rendszerint jövedelme, ekkor pedig már érvényesül az általános rendelkezések szerinti 10.000 K-ás minimális háboru előtti jövedelem.

Nézetünk szerint egyébiránt az erdőből származó jövedelemtöbbletet nem kell okvetlenül az alábbi 23. § szerint megállapítani s ha ez nem történik ilyképen, akkor feléled az erdőbirtokosnál is az az általános jog, hogy békeévi jövedelme legalább 10.000 K-val számítassék.

Az erdő kihasználásából származó jövedelemtöbblet kiszámítása a 145000/1916. sz. pénzügyminiszteri rendelet 23. §-a szerint következőképen történik:

Ha a hadi évek valamelyikében a jövedelem egészben vagy részben erdő faállományának kihasználásából, illetve tővön való eladásából származik, úgy az e jövedelemnél mutatkozó jövedelemtöbblet kiszámítása — *abban az esetben, ha az adóköteles szám-szerű vallomást adott és a szükséges adatokat beszolgáltatta* — a jelen rendelet 16., illetve a jövedelemadóra vonatkozó V. u. 16. §-ának V. pontjában foglaltaktól eltérőleg a jelen szakaszban foglaltak szerint eszközlendő.

Az erdő faállományának kihasználásából, illetőleg tővön való eladásából eredő jövedelemnél a jövedelemtöbblet megállapítása céljából mindenekelőtt megállapítandó, hogy a fakihhasználás, illetőleg a tővön való eladás útján *kat. holdanként* az illető hadi évben mily jövedelem éretett el. Az összehasonlítás céljából ép így megállapítandó egy *kat. hold* erdő kihasználásából vagy tővön való eladásából az 1913. évben, illetőleg az 1911—1913. években átlagosan elért jövedelem. Az ekként összehasonlított jövedelemnél a hadi év javára esetleg mutatkozó jövedelemtöbblet szorozva az illető hadi évben kitermelt vagy eladott erdő *kat. holdjainak* számával adja meg azt a jövedelemtöbbletet, amely a hadinyereségadó kivétési alapjául szolgál.

Ha az 1913. évben fakihhasználás, illetőleg faeladás nem volt, akkor az erdő jövedelemtöbbletének kiszámításánál az összehasonlítás alapjául szolgáló 1913. évi kataszteri holdankénti jövedelem az illető erdővel szomszédos legközelebbi *hasonló koru. fanemű és állapotu* erdőknél az 1913. évben elért jövedelemnek megfelelő tekintetbevételével állapítandó meg.

Az erdő faállományának eladásából vagy kihasználásából eredő jövedelemnél mutatkozó jövedelemtöbblet a jelen szakaszban megállapított módon állapítandó meg akkor is, ha egyébként az adókötelesnek 1914. és 1915. évi jövedelme azokkal az összegekkel vétetett a hadi nyereségadóra vonatkozó adókiszámítási javaslatnál számításba, amelyekkel az a hadsegélyezési célokra életbeléptetett jövedelemadó kivetésénél megállapított. Ez esetben az adóköteles egyéb jövedelmének összehasonlítása és az azoknál

mutatkozó jövedelemtöbbletnek megállapítása az erdő faállományának eladásából vagy kihasználásából származó jövedelem számításon kívül hagyásával eszközrendő.

Megjegyeztetik, hogy a jelen szakaszban foglalt rendelkezéseknek végrehajtására szükséges összes adatokat és igazolásokat a félnek kell szolgáltatnia és a pénzügyi hatóság ezeket az adatokat hivatalból nem szerzi be. Ha pedig adóköteles az adatokat és igazolásokat nem szolgáltatja be, a jövedelemtöbblet megállapítása az e szakaszban foglalt rendelkezések figyelmen kívül hagyásával eszközrendő. Példa:

Egy földbirtokosnak az 1913. évben földbirtokából 142.650 K, házbirtokából 18.000 K és tőkevagyonából 32.600 K jövedelme volt. A földbirtokából eredő ez évi jövedelmében 10 kat. hold erdőnek tövön való eladásából származó 16.550 K vételár is befoglaltatik.

Az említett birtokosnak az 1915. évben a szóban forgó földbirtokból 273.600 K és ez összegben 12 kataszteri hold erdő faállományának tövön való eladásából 32.400 K jövedelme volt. Házbirtoka a most jelzett évben 21.600 K-t, tőkevagyonára pedig 37.900 K-t jövedelmezett.

A hadinyereségadó alapja a következőképen számítandó ki:

az 1915. évi jövedelem:

földbirtokból (erdő faállományának eladási ára nélkül)	241.200 K
házbirtokból	21.600 „
tőkevagyonból	37.900 „
összesen	300.700 K

az 1913. évi jövedelem:

földbirtokból (erdő faállományának eladási ára nélkül)	126.100 K
házbirtokból	18.000 „
tőkevagyonból	32.600 „
összesen	176.700 K

az 1915. évi jövedelemtöbblet 124.000 K
amelyhez az erdő faállományának eladásából származó jövedelem-többlet hozzáadandó.

Ez a jövedelemtöbblet a következőképpen állapítandó meg:

$$\text{az 1915. évben 1 hold jövedelme } \frac{32.400}{12} = 2700 \text{ K}$$

$$\text{az 1913. évben 1 hold jövedelme } \frac{16.550}{10} = 1655 \text{ K}$$

$$1 \text{ holdnál a jövedelemtöbblet } \dots \dots 1045 \text{ K}$$

$$1915. \text{ évben eladatott 12 hold faállománya } 1045 \times 12 = 12.540 \text{ K.}$$

Az adóalapul szolgáló jövedelemtöbblet az 1915. évben volt tehát $124.000 + 12.540 = 136.540 \text{ K}$.

Az erdőből származó jövedelemtöbbletnek ilyenén módon való kiszámításánál több körülmény veendő figyelembe.

Mindenekelőtt hangsúlyozandó, hogy a fenti számításoknál nem a holdanként elért bruttóár, a nyers bevétel, hanem a jövedelemadóalap, tehát az abból leszarmaztatott tiszta jövedelem szerepel.

Másodsorban ki kell emelni, hogy házilagos gazdálkodás és általában köbméter szerinti értékesítés esetén, különösen fokozatos felujító és száraló vágásoknál a *tarvágásszerű egy holdra* kell átszámítani a jövedelmet. Ebből a szempontból felette sajnálatos, hogy nem az Országos Erdészeti Egyesület által ajánlott szöveg került a törvénybe amely ezt az átszámítást fölöslegessé tette volna. A törvény és ennek alapján az utasítás teljesen a tarvágás és a terület szerinti eladás szellemében lévén tartva, most már az átszámítás nem kerülhető el.

Az uradalmak figyelmét továbbá fel kell hívni arra, hogy a jövedelemtöbblet fenti kiszámítási módja természetesen *csak akkor bir jogosultsággal, ha tényleg van jövedelemtöbblet, vagvis a háborus években az erdőből elért jövedelem tényleg meghaladja a háboru-előtti jövedelmet és ha az így kiszámított többlet nem nagyobb, mint a tényleges többlet.*

A fenti módon ugyanis, amint alábbi példák igazolják, arra az esetre is lehet „többletet“ kiszámítani, ha a háboru-

alatti jövedelem *kisebb* volt a békeévek jövedelménél. Ebben a tekintetben is provideált az Országos Erdészeti Egyesület eredeti javaslata.

Ily *mesterséges többlet konstruálása* természetesen nem célja a pénzügyi közigazgatásnak, ami már abból is következik, hogy *arra az esetre, ha a 23. § szerinti kiszámításhoz szükséges adatokat a fél nem szolgáltatja, az erdő jövedelme is a rendes módon, vagyis* egyszerűen a háborus és a békeévek jövedelmeinek szembeállítására utján *állapítandó meg*, mint a többi jövedelmi forrásoknál. *)

A 23. § szerinti számítással a törvényhozás az erdőgazdasági üzemeket, amelyek esetleg a háborus évek alatt régebről megtakarított vágásokat értékesítettek, vagy kényyszerűségből (pl. 1915. évi széldöntvények!), avagy egyéb okokból a messze jövő hozamait folyósították (talán éppen a kormány biztatására, mely a cserkéregtermelést, bányafa-, tűzifa-, talpfa-, cellulózefatermelést szorgalmazta!) megkivánta óvni attól, hogy a múlt vagy a jövő hozadékai után is teljes egészében fizessék a hadi nyereségadó, ami a hadi évek faszükségletének további fedezését veszélyeztette volna, magában véve igazságtalan lenne és gazdaságpolitikai tekintetben is káros hatásokat szülne. Ily értelemben javasolta úgy az Országos Erdészeti Egyesület, mint tudtunkkal a földművelésügyi miniszterium is a 23. § szerinti

*) Az 1916. évi 145000. sz. pénzügyminiszteri rendelet 5. § VI. A. e) pontja szerint ugyan a vágásterület nagyságát is be kell vallani, de erre természetesen csak akkor van szükség, ha a 23. § alkalmazandó. Ha ezt mellőzni kívánjuk, a vágásterület bevallására sincs szükség és nem tartjuk valószínűnek, hogy ezért a vallomást, ha egyébként számszerű és pontos, jogosan hiányosnak lehetne tekinteni, ami a 27. § szerint súlyos pótlóletékekkel sújtatik. Annál kevésbé lehet nézetünk szerint a vágásterület kitüntetésének elmaradását bírságolás alapjául venni, mert annak megállapítása sok esetben (számlálás stb.) igen nagy nehézségekkel jár és csak gondos szakértői mérlelés alapján lehetséges, amit nem lehet minden erdőbirtokosnál feltételezni.

többletszámítást s ezen érvelések alapján fogadta azt el a pénzügyminiszter és a törvényhozás.

Magában véve a törvényszöveg és az utasítás ily eredete is kizárja azt, hogy a 23. § oly esetekben is alkalmaztassék amikor az ott megállapított számítási mód kedvezőtlenebb az adózóra nézve, mint a többi jövedelemforrásnál alkalmazott egyszerű különbség a háborus és a békeévek jövedelme között.

Amidőn tehát a 23. § szerinti számítás kedvezőtlenebb eredményt ad, mint a tényleges jövedelemtöbblet, az adózó a vágásterület kitüntetésének mellőzése mellett, vagy akár azt ki is tüntetve, kérje a 16. § szerinti többletmegállapítást az erdőből származó jövedelmére nézve is.

A mondottak ábrázolására variáljuk a 23. §-ban foglalt példát. A fenn közölt vágásterületek mellett kiszámított jövedelemtöbblet (12.540 K) kisebb, mint a jövedelmek közötti egyszerű különbség (32.400 — 16.550 = 15.850 K). A különbség a tényleges és a kiszámított többlet között annál nagyobb, minél nagyobb a hadi évek termelése a multtal szemben. Így ha a példában 1915-re 50 hold értékesítését tételezzük fel, akkor a tényleges jövedelem

$$50 \times 2700 = 135.000 \text{ K}$$

$$1913\text{-ban} \quad \dots \dots \dots \quad 16.500 \text{ „}$$

$$\text{tényleges jövedelemtöbblet} \quad \dots \dots \dots \quad 118.500 \text{ K}$$

A 23. § szerint számítva azonban csak $50 \times 1045 = 52.250 \text{ K}$ képez adóalapot.

Viszont ha 1915-ben ugyanannyi (10 hold) értékesítettett, mint 1913-ban, akkor a 23. § szerint kiszámított többlet egyezik a tényleges többlettel. Ugyanis

$$1915\text{-ben } 10 \text{ hold } \grave{\text{a}} \text{ } 2700 \text{ K} = 27.000 \text{ K}$$

$$1913\text{-ban } 10 \text{ „ } \grave{\text{a}} \text{ } 1655 \text{ K} = 16.550 \text{ „}$$

$$\text{Tényleges többlet } 10.450 \text{ K}$$

A 23. § szerint számítva a többlet

$$10 \times 1045 = 10.450 \text{ K}$$

vagyis ugyanannyi.

Mihelyt az a terület, melynek faállománya értékesítettett (a vágásterület), a hadi évek alatt kisebb volt, mint 1913-ban, a 23. § szerinti számításnak nincs helye, mert a tényleges jövedelemtöbbletnél nagyobb eredményt ad, sőt akkor is eredményt nyújt, ha jövedelemtöbblet egyáltalában nem volt.

Fenti példában, ha az 1915. évi vágásterületet 8 holdra tesszük, a jövedelemtöbblet tényleg $8 \times 2700 - 16550 = 5050$ K, a 23. § szerint számítva ellenben $8 \times 1045 = 8360$ K.

Ha pedig csupán 5 hold volt 1915-ben a vágás, akkor az 1915. évi jövedelem $5 \times 2700 = 13.000$ K már kisebb, mint az 1913. évi jövedelem (16.550 K), a 23. § szerint azonban még mindig $5 \times 1045 = 5225$ K jövedelemtöbblet lenne mint adóalap kiszámítható, ami azonban ellenkeznék a törvény általános rendelkezéseivel.

Utólagos felszólalások és reklamációk elkerülése végett szükséges, hogy az erdőbirtokosok adóvallomásaik szerkesztésénél a felsorolt körülményekre ügyeljenek és szükség esetén közülnők azok is szakértő erdőtiszt tanácsát kérik ki, akik ilyet nem tartanak.

Különösen ott lehet erresszükség, ahol elszórt használatok (szálalás, fokozatos felújító vágás) esetén a számbavehető vágásterület (tarvágás) megállapításáról van szó.

Amennyiben nem a 23. § szerint állapítatik meg a jövedelemtöbblet, nézetünk szerint értelemszerűen a 10.000 K-nál kisebb békeévi jövedelem is legalább 10.000 K-nak veendő.

Megemlítésre méltó, bár nem különlegesen erdészeti vonatkozású, még a 24 §, amely szerint a béke évekből származó, de hátralékos elszámolás vagy más okból csak a háborus évek alatt befolyt jövedelem a hadinyereségadó megállapításánál figyelmen kívül marad.

III. A vagyonadó (1916. évi XXXII. t-cz.).

Vagyonadót általánosságban azok tartoznak fizetni, akiknek vagyona meghaladja az 50.000 K-t. 1917-re azonban *azok a vagyonadó fizetésére kötelesek*, akiknek föld- és házbirtokban fekvő vagyonuk tiszta értéke — beleértve a saját birtokuk mező- és erdőgazdasági üzemi tőkéjét is — a 100.000 K-t nem haladja meg és akiknek más vagyonuk nincs, az 1917. évre vonatkozólag — vagyonadó

fizetése iránti kötelezettségüknek érintetlenül való fentartása mellett — kivételesen felmentetnek a vagyonaóra vonatkozó vallomásadás kötelezettsége alól. (1916. évi 145000. sz. p. ü. min. r.)

A vagyonaótörvény végrehajtásáról az 1916. évi 127000 sz. p. ü. min. rendelet szól, amelynek §-ait alább ismertetjük.

Vagyonadó alá esnek az ingatlanok tartozékaikkal és a velük összekötött jogokkal, továbbá az ingó vagy ingatlan vagyonban fekvő üzemi (üzleti) tőke is.

Az *ingatlan tartozékának* kell tekinteni azokat a dolgokat, amelyeknek az a rendeltetésük, hogy az ingatlan gazdasági céljának szolgáljanak és amelyek az ingatlannal oly állandó kapcsolatban állanak, hogy azokat a közfelfogás az ingatlan tartozékainak tartja, pl. a mező- és erdőgazdasági épületek, ideértve az alkalmazottak lakásait is.

Ingó vagy ingatlan (élő- vagy holtleltári) vagyonban fekvő *üzemi (üzleti) tőke* alatt mindazok a javak értendők, amelyek az illető üzem (üzlet) céljaira tartósan (pl. mint gépek), vagy mulóan (pl. mint feldolgozandó nyersanyagok) szolgálnak és az adókötelesnek tulajdonát képezik, vagy őt megilletik. Ide tartoznak az erdőbirtok szempontjából különösen: *gépek, iparvasutak, vízi vagy egyéb hajtóerők, gazdasági eszközök, szerszámok, kocsik, szállítóeszközök, felszerelések, állatok, ezek számára takarmány- és egyéb eledelkészletek, az üzem gyártmányaira vonatkozó készletek, készárúk, nyers- és segédanyagok, ideértve azokat is, melyek feldolgozás, szállítás alatt állanak, beraktározvák, vagy a telepen kívül fekvő raktárakban vannak*, készletek pénzben, aranyban, ezüstben, bankjegyekben, váltókban, kötvényekben és más egyéb értékpapirokban, az üzemből (üzletből) származó hátralékos követelések, beleértve a folyó követeléseket is.

A 36. § szerint olyan mezőgazdasági, erdő-, bánya- és iparüzemeknél, vagy kereskedelmi üzleteknél, melyeknél szabályszerű üzleti könyvek vezetnek és rendes évi mérlegek készülnek, az adóköteles vagyon számbavételénél és megbecslésénél alapul veendő a megelőző gazdasági vagy számadási év végén fennállott vagyonállapot, kivéve, ha a mérleg adatai aggályosak.

A 37. § úgy rendelkezik, hogy *a mező- és erdőgazdasági, továbbá bányászati, ipari és kereskedelmi üzemeknél külön becsülendők meg*

egyrészt az ingatlanok és azok tartozékai (32. § 1. pont), másrészt az illető üzemekbe befektetett egyéb üzemi tőke (32. § 2. pont). A becsértéket a 35. §, illetőleg a 38—41 §§. szerint kell megállapítani.

Az utóbb idézett §-ok közül bennünket a 39. § érdekel különösen, bár a 38. §, amely a mezőgazdasági földek értékének megállapításáról szól, szintén fontos az erdőgazdára de erre itt nem térhetünk ki.

A 39. § így szól:

1. Több község határára kiterjedő, összefüggő erdőbirtok értékének megállapítása rendszerint nem községi határonként elkülönítve, hanem *birtoktestek, illetőleg kezelési vagy gazdasági egységek* (erdőgondnokság, üzemosztály vagy vágássorozat) *szerint történik.*

2. Amennyiben az erdő vagyonértékére nézve a félnek az alábbiakban foglaltak figyelembevételével szerkesztendő vallomása el nem fogadható, a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) az adókiszámítási javaslatok (57. §) elkészítését megelőzőleg *igyekezzék a féllel szóbeli tárgyalás útján megegyezést létesíteni.* Erre vonatkozólag nagyobb erdőbirtokokra nézve az illetékes kir. erdőfelügyelőség, az állam által kezelt községi és más erdőkre nézve pedig a m. kir. áll. erdőhivatal (37. § 4. pont) véleménye is beszerezhető. Ha megegyezés létre nem jön, az értékmeghatározó bizottság véleménye kérendő ki.

3. *Állandó jövedelem nyújtására alkalmas erdők* értékének a közönséges gazdálkodás mellett elérhető állandó és átlagos tiszta hozadék huszszorosa tekintendő. Tiszta hozadék alatt a jelen utasítás 12. §-ának megfelelőleg kiszámított átlagos tiszta jövedelem értendő.

4. Állandó jövedelem nyújtására nem alkalmas erdők s a letarolt, de újból erdősítésre szánt területek értékének megállapítási módját az alábbi 6. pontban következő rendelkezések szabályozzák.

5. Az állandó jövedelem nyújtására alkalmas erdőknél a vallomás megszerkesztésére és az érték meghatározására a következő rendelkezések irányadók:

Állandó jövedelem nyújtására az az erdő alkalmas, melynek faállományai korra nézve olyképen oszlanak meg, hogy közülök a vágásra érett legidősebb faállományok évről-évre okszerű értékesítés tárgyát képezhetik.

Legteljesebben ennek a feltételnek az az erdő felel meg, mely egyenlő területrészekben az egyévestől kezdve pl. a százéves korig (a vágásforduló koráig) mindenféle kora faállományt tartalmaz. Az ily szabályos állapotban levő erdő évi vágásterülete az egész területnek annyiad része, ahány év a vágásforduló (forda), tehát pl. a 100-ad rész. Ha az erdőben ezzel az u. n. szabályos állapottal szemben sok a fiatal, éretlen állomány, akkor az évi vágásterület kisebb, ellenkező esetben nagyobb, mint az említett hányad.

Az összehasonlítás alapját képező szabályos évi vágásterület nagyságának megállapításánál az illető birtokon érvényben levő (hatóságilag jóváhagyott vagy csak magánhasználatra szolgáló) üzemtervben előirt vágásforduló a mérvadó, egyebekben azonban az üzemtervekben a közelebbi évtizedekre előirt tényleges évi vágásterületek az alábbi számítások alapjául csak akkor fogadhatók el ha az erdő állapotához képest több évtizedre vonatkozóan átlagosaknak tekinthetők.

Üzemtervhiányában szálerdőben 100 év, tölgykéreg nyérésére szolgáló sarjerdőkben 20 év, ákác-sarjerdőkben 30 év, végül egyéb sarj- és középerdőkben 40 év veendő vágásfordulónak.

Az átlagos évi vágásterület meghatározását követi a közönséges gazdálkodás mellett holdanként értékesíthető fatömegnek megállapítása az előforduló fanemeknek és a faállományok minőségének (termőhelyi osztály, elegyarány, záródás, egészségi állapot stb.) továbbá a termelési és szállítási apadékok és a kéregszázalék figyelembevételével, választékok és értékosztályok (tőárak) szerint.

Az ezek alapján kiszámított átlagos holdankénti értékből az évi vágásterület értéke állapítandó meg, amely az erdő nyers bevétele.

Előhasználatok (áterdőlések, gyéritések) utáni bevételek csak ott vehetők számításba, ahol ezek az erdőápoló műveletek tényleg rendszeresen gyakoroltatnak és jövedelemmel járnak.

Mellékhaszonvételek (legeltetés, gyümölcszedés stb.) megfelelően figyelembe veendőek.

A nyers bevételből le kell vonni az erdőt terhelő összes kiadásokat, mint igazgatási, kezelési, őrzési költségek, dologi és üzemi kiadások (erdőfelújítás, utfenntartás, erdőrendezési, határbiztosítási, tatarozási költségek stb.), közterhek (adók és kegyuri költségek), végül esetleges szolgálmatok értéke is, utóbbit csak abban az eset-

ben, ha a kiszolgáltatót fatömeg nem vonatott le a számításba vett holdankénti fatermésből.

Termelési és szállítási költségek levonásának csak akkor van helye, ha a nyers bevétel kiszámításánál nem tőárak, hanem raktári árak alkalmaztattak.

Az erdőbirtok állandó és átlagos tiszta hozadéka alatt tehát a közönséges gazdálkodás mellett, vagyis bárki által elérhető átlagos nyers bevételnek és az összes átlagos kiadásoknak különbözetét kell érteni, melynek huszszorosa az állandó jövedelem nyújtására alkalmas erdő értéke. *Nem szabad tehát egyes évek vagy rövid korszakok tényleges eredményét*, vagy a birtokos és tisztviselői külön rátermettségét vagy ennek ellenkezőjét *figyelembe venni*, hanem az illető erdő fekvése, a vidék gazdasági és ipari fejlettsége, a termőhely viszonyai és a faállományok minősége szerint elérhető átlagos és *okszerű* tiszta jövedelemmel kell számolni. Erdőpusztítással egyértelmű vagy egyéb rendkívüli használatok és jövedelmek nem tételezhetők fel.

Vegyeskoru erdőben (szálatl kisbirtokok stb.) az érték megállapítása a holdanként és évenként várható átlagos fatermés alapján is történhetik. Pl. Valamely mezőgazdasági birtok tartozékát képező 50 holdnyi vegyeskoru erdőben, amelyben 20—80 éves fák fordulnak elő, az évenkénti és holdankénti fatermés átlag 2 köbméterre tehető, melynek fele haszonfa: à 6 K tőár, másik fele tűzifa: à 1 K tőár. A holdankénti nyers bevétel 7 K, az egész erdőé 350 K. Ha a kiadások 150 K-t tesznek ki, akkor a tiszta hozadék 200 K és az erdő értéke $20 \times 200 = 4000$ K.

6. Valamely erdőbirtok állandó jövedelem nyújtására alkalmatlan, ha a faállományok korfokozatában lényeges hézagok vannak, a fahasználatok tehát okszerűen nem lehetnek folytonosak.

Ily esetekben a következő rendelkezések mérvadók:

Ha az erdőbirtok lényegileg egyfelől fiatal, szálerdőben az 50 éves, sarjerdőben a 10 éves kort meg nem haladó, másfelől csak vágható koru (szálerdőkben 80, sarjerdőkben 20, 30, illetőleg 40 évnél idősebb) faállományokból áll, vagy lényegileg csak vágható koru faállományok fordulnak elő, akkor a vágható koru területrészek szálerdőben $\frac{1}{50}$ -ed, sarjerdőben $\frac{1}{15}$ -öd része után várható átlagos tiszta hozadék 20-szorosa veendő az erdő értékének.

Ha azonban a kizárólag vagy túlnyomóan vágható koru faállományokból álló erdőkben a birtokos azért nem eszközöl felhasználásokat, mert erdeje a közforgalmi eszközökből oly távol esik, hogy egyelőre csak aránytalanul csekély áron vagy egyáltalában nem értékesíthetné a fát, akkor ez a körülmény *a fél kérelmére* az erdő értékének megállapításánál megfelelően figyelembe veendő.

Véderdők (1879. évi XXXI, t.-cz. 2. §-a), beerdősített vagy beerdősítendő kopár és vizmosásos területek, nemkülönben oly erdőbirtokok, melyek szálerdőgazdaság esetén lényegileg csakis az 50 évet, sarjerdőkben a 10, 15, illetőleg 20 évet meg nem haladó koru faállományokból, illetőleg letarolt, de újból erdősítésre szánt területekből állanak, a vagyonadó megállapításánál mindaddig, míg jövedelmet nem hoznak, figyelmen kívül hagyandók.

Hasonló eljárás követendő a szálerdőbirtokot illetőleg az 50 évet meg nem haladó korról bíró faállományokkal szemben, ha mellettük a birtokon 51—80 éves oly faállományok is előfordulnak, melyeknek kihasználása kezdetét még nem vette. Kihasználás alatt — ebből a szempontból — csak rendes vágásokban való kitermelés (főhasználat) értendő. Az erdő ápolását és nevelését célzó gyomfakivágások, áterdölések és gyéritések nem esnek ezen fogalom alá. Ily esetekben azonban az 51—80 éves ilyen faállományok által elfoglalt területnek az alábbiak szerint megállapítandó talajértéke után fizetendő a vagyonadó. Talajértékként — ezekben az esetekben — bükk-, cser- és gyertyánszálerdőkben kat. holdanként 20—40 K, tölgy szálerdőknél 40—100 K, fenyőerdőknél 30—80 K veendő a talajminőséghez képest számításba.

7. A jelen szakaszban felsorolt ingatlanok értékében azoknak a tartozékoknak értéke is befoglaltatik, melyek az erdei termelésnél a 32. § 1. pontja szerint a földbirtok tartozékának tekintendők; ennél fogva a tartozékok értékét külön is megállapítani nem szabad. Ugyancsak nem képezi külön érték meghatározás tárgyát a vadászati és halászati jog, ha külön bérbeadva nincsen, mert értékük az ingatlanoknak a fentiek szerint megállapított értékében már befoglaltatik. (Tv. 14. §-a.)

Az 1916. évi 127000. sz. pénzügyminiszteri rendelet 49. §-a a vagyonadóra vonatkozó vallomások alakjára és tartalmára nézve bennünket érdeklően rendeli, hogy be kell vallani az erdőgazda-

sági használatra rendelt ingatlanoknak térfogatát katasztrális holdakban és azoknak értékét — ideértve a 23. § 1. pontjában említett tartozékoknak és az ingatlanokkal összekötött jogoknak értékét is — aszerint, amint az érték az utasítás 39. §-ában foglalt rendelkezések értelmében számítandó;

a 32. § 2. pontjában elmondottak szerint számbavett erdőgazdasági üzemi tőkét — figyelemmel a jelen § 11. pontjában foglaltakra — és annak átlagos forgalmi értékét.

A bevallás az iven községi határok szerint eszközzendő, ellenben a 39. § értelmében való értékszámításnál, amelyet a vallomáshoz lehet mellékelni, ott, ahol üzemtervek állanak fenn (ha nincsenek is hatóságilag jóváhagyva), a számítás rendszerint gazdasági testek szerint történik, de történhetik községi határok szerint is. Az első esetben számításba vett területnek természetesen egyeznie kell a községi határonként részletezett erdőterülettel.

A 49. § 11. pontja az *üzemi tőkére* nézve megjegyzi, hogy szabadságában áll ugyan a félnek a tulajdonát képező üzemi tőkének állagát részletesen feltüntető leltárt a vallomási ivhez csatolni, erre azonban kötelezve nincs; ennél fogva az is elegendő, ha vallomásában olyan támpontokat szolgáltat, amelyek az üzemi tőkében fekvő vagyont megbecslésénél alapul szolgálhatnak. Ebből a szempontból:

a) mezőgazdasági és erdőgazdasági használatra rendelt ingatlanoknál elegendő, ha az adóköteles vallomásában azt tünteti fel, hogy gazdasági üzemi tőkéje megfelel az illető vidéken hasonló gazdaságokban rendszerint befektetett üzemi tőkének, vagy ennél körülbelül hány százalékkal nagyobb vagy kisebb.

A végrehajtási utasításból továbbá még a következő rendelkezések birnak az erdőbirtokra különös fontossággal:

Az 57. § 5. a) pontja szerint a felet az erdők értékének a 39. § szerinti megállapítása végett szóbeli tárgyalásra meg kell hívni.

Az 57. § 7. pontja szerint mint az erdő jövedelmének, úgy vagyoneértékének megállapításánál szakértőként csak az 1879. évi

XXXI. t.-cz. 36. §-ában körülírt (főiskolai) képzettséggel bíró erdőtiszt működhetik.

Az 58. § szerint minden törvényhatóság területén az adóköteles vagyon meghatározására értékmeghatározó bizottság alakítandó 3 évről 3 évre. Ezekbe a bizottságokba az Országos Erdészeti Egyesület is jelöl (2--2) tagot.

Az értékmegállapító bizottságot az adófelszólamlási bizottság akár saját elhatározásából, akár a fél vagy a pénzügyigazgatóság előadója kérelmére hallgatja meg. Ellenben *köteles* tőle véleményt kérni, *ha a fél erdőbirtokának értéke, ideértve az* üzemi tőkét is, a valószínűség szerint 500.000 K-t meghalad, az ingatlanok (39. §) és az üzemi tőke értékének elkülönített megbecslése végett; továbbá a 39. § 2. pontja esetében (57. § 11. pontja).

Az 58. § 10. pontja szerint az adóköteles fél saját költségén a bizottsági tárgyaláson ellenőrző szakértőt alkalmazhat, akinek írásban beadandó véleménye a felvett jegyzőkönyvhöz csatolandó és az adófelszólamlási bizottság, illetve a m. kir. közigazgatási bíróság elé terjesztendő. Ehhez képest köteles a fél a 6. pontban foglaltak szerint írásban vagy szóbelileg előterjesztett kérelmében az ellenőrző szakértőt is megnevezni, aki azután a tárgyalásra meghívandó. A szakértőnek távolmaradása az értékmeghatározó bizottságnak (albizottságnak) eljárását nem akasztja meg. Ebben az esetben a szakértőnek meghívásáról szóló vétbizonyítvány a jegyzőkönyvhöz csatolandó és a távolmaradás a jegyzőkönyvben felemlítendő.

85. §. Az adófelszólamlási bizottság határozata ellen minden egyes esetben a m. kir. közigazgatási bírósághoz intézendő panasz joga illeti meg úgy a kincstári képviselőt, mint a felet. A félnek panaszirata bélyegköteles. (1916. évi XXVI. t.-cz. 11. §-ának 5. pontja.)

A végrehajtási utasítás erdészeti vonatkozásainak ezen áttekintése után méltassuk röviden annak intézkedéseit, hogy aztán fejtegetéseinket a 39. § szerinti erdőértékmegállapítás néhány példájával zárjuk.

Mig a vagyonadóról szóló törvény a vagyont általában a forgalmi érték szerint adóztatja meg, a mező- és erdőgazdasági ingatlanok és tartozékaik értékének megállapítására

a birtok után közönséges gazdálkodás mellett várható átlagos tiszta hozadék 20-szorosát használja fel és az erdőbirtoknál még több más oly rendelkezést tesz, amelyeknek célja, hogy oly erdőbirtokok, amelyek jövedelmet nem, vagy csak igen alárendelt mértékben nyújtanak, kiméletesebben adóztassanak meg. Kialakult forgalmi értéke az erdőbirtoknak nincs és a faállományok minőségében és mennyiségében mutatkozó óriási eltérések miatt, ilyenről a jövőben sem lehet szó. Erdőbirtokaink nagy része nyomott áron eladóvá lett volna, ha valamely neki tulajdonított u. n. forgalmi érték után kellett volna vagyoadót fizetni akkor is, ha az jövedelemnyújtására talán évtizedekig alkalmatlan.

Hálás elismerésünk illeti meg a kormányt és a törvényhozást, hogy az eredeti javaslaton, amely az erdőbirtokot is forgalmi érték szerint kívánta megadóztatni, erdőgazdaságpolitikai szempontból előnyös módosításokat eszközölt.

Az erdőbirtokból közönséges gazdálkodás mellett elérhető átlagos hozadék helyett a tényleges jövedelem 20-szorososa természetesen nem vehető az erdő értékéül. Ez a legképtelenebb helyzetekhez vezetne. A tényleges jövedelem évről-évre ingadozik akkor is, ha az erdő vagyoneértéke változatlan. Ha az erdőbirtokos nagy jövedelmet nyújtó intenzív gazdálkodásra törekednék, nemcsak jövedelemadója emelkednék, hanem vagyoadójának nagy emelkedése által helyes gazdálkodásáért mintegy birságot fizetne. Ha pedig rövid ideig tartó erős használatokkal faállománytökéjét s ezzel erdővagyonát apasztaná, ezzel szemben a tényleges jövedelem alapján kiszámított vagyoneérték óriási módon emelkednék, hogy aztán az utolsó faállomány kihasználásával hirtelen a talajértékre süljedjen.

A tényleges jövedelemre való hivatkozás tehát az erdőérték megállapításánál csak abban az esetben lehet helyt-

álló, ha az összeesik a közönséges gazdálkodás mellett és nem időlegesen felszökött (háborus) faárakkal számított átlagos tiszta hozadékkal.

A V. u. 39. §-ának szövege a számítási módot eléggé részletesen kifejti. Az annak eszközléséhez szükséges adatokat természetesen a félnek kell nyújtania. Egyebekben az alábbi példák is támpontot adnak erre vonatkozóan.

Az ingatlan és tartozékainak értékén kívül az üzemi tőke értékét is be kell vallani forgalmi értéke szerint. Hangsúlyozzuk, hogy a tartozékok, amelyekről fennebb a jövedelemadóval kapcsolatosan foglalkoztunk, nem számítandók az üzemi tőkéhez. Hogy mi értendő üzemi tőke alatt, annak megállapítása (32. §) meglehetősen önkényes, külön tőkeként való megadóztatása pedig a nálunk annyira szükséges erdei beruházások szempontjából hátrányos, mert azok ekként külön adótárgyakká lesznek. Az üzemi tőke különválasztása által azok a birtokok, amelyekben pl. egy erdei vasut a jövedelmezőséget emeli, magasabb vagyonértékre emelkednek, ami elvileg helyes, ügyelni kell azonban, nehogy az erdei vasut hatását kétszeresen vegyük számításba, egyszer az ingatlan hozadékában és aztán még egyszer az üzemi tőkében. Az erdei vasut nyújtotta esetleges jobb jövedelmezőség a közönséges gazdálkodás keretein kívül esik, a hozadék megállapításánál tehát figyelmen kívül marad annál is inkább, mert a berendezés mindenkori értéke mint üzemi tőke kerül vagyonadó alá.

Erdőbirtokaink igen nagy részénél egyébiránt az üzemi tőke a semmivel egyenlő, és a szállítóberendezések többnyire a fatermelő vállalat tulajdonát képezik. Ajánlatosnak tartjuk tehát, hogy az erdőbirtokos üzemi tőkét, amely az esetek tulnyomó számában elenyésző csekély, részletes leltárban kimutassa, mert felette bizonytalan alapnak tartjuk az olyan

vallomást, mely a 49. § 11. pontja szerint csak annyit jelent be, hogy üzemi tőkéje megfelel az illető vidéken hasonló gazdaságokban rendszerint befektetett tőkének, vagy ettől ennyi és ennyi százalékkal eltér. Éppen az erdőgazdaságnál nem lehet sem a pénzügyigazgatóság, sem az adófelszólamlási bizottság illetékes ily alapon, vagyis jobban mondván alap nélkül valakinek üzemi tőkéjét meghatározni.

Miután még megjegyezzük, hogy a kivetett vagyonadóból a jövedelemadó tényleges összegében, de legfeljebb a vagyonadó 75%-a erejéig levonandó, ami erős ösztönzés az intenzív gazdálkodásra, áttérünk néhány példa közlésére, amelyek a V. u. 39. §-ának alkalmazására támpontokat nyújthatnak.

Példák.

I. Állandó jövedelmet nyújtó erdő.

1. Valamely erdőben van	0—20 éves faállomány	3.000 hold
	21—40 " "	1.800 "
	41—60 " "	2.900 "
	61—80 " "	1.500 "
	81 éstöbb " "	800 "
	összesen	10.000 hold

A szabályos évi vágásterület 100 éves vágásforduló mellett $\frac{10.000}{100} = 100$ hold, a vágható koru faállományokban mutatkozó hiány miatt azonban évenként átlag 100 holdat több évtizeden át nem lehet okszerűen vágni, hanem csupán mintegy 80 holdat, mi mellett még mindig a vágásfordulónál fiatalabb faállományok is vágásra kerülnek.

Az erdőben a fajok elegyaránya a

következő:	{ Tölgy	0·3
	{ Lucz- és jegenyefenyő	
	{ Bükk, gyertyán	0·2

A termőhelyi minőséghez, átlagos záródáshoz, a törzsek egészségi állapotához mérten egy holdnyi vágásterületen tiszta tölgyesben

130 m^3 , tiszta fenyőállományban 170 m^3 , tiszta bükkösben 160 m^3 értékesíthető fatömeg várható.

$$\begin{aligned} \text{Az elegyarány szerint } 130 \times 0.3 &= 39 \text{ } m^3 \text{ tölgy} \\ 170 \times 0.5 &= 85 \text{ } m^3 \text{ fenyő} \\ 160 \times 0.2 &= 32 \text{ } m^3 \text{ bükk} \\ \hline \text{összesen } &156 \text{ } m^3 \end{aligned}$$

értékesíthető holdanként.

A tölgyből	{	20 m^3 haszonfa à 12 K, tőár	240 K
		19 m^3 tűzifa à 1.5 K, tőár	29 "
A fenyőből	{	60 m^3 haszonfa à 6 K, tőár	300 "
		25 m^3 tűzifa à 1.5 K, tőár	37 "
A bükk		32 m^3 tűzifa à 1.5 K, tőár	48 "
			<hr/>
		Holdankénti nyers bevétel	654 K

Nyers bevétel az egész vágásterület után:

$$654 \times 83 = \dots \dots \dots 52.320 \text{ K}$$

$$\text{Kiadások*)} = \dots \dots \dots 28.000 \text{ "}$$

$$\text{Tiszta hozadék} \dots \dots 24.320 \text{ K}$$

$$\text{Az erdő értéke} \dots \dots \dots 24.320 \times 20 = 486.400 \text{ K}$$

2. Ha ugyanily terjedelmű és összetételű erdőben az idős, vágható faállományokból felesleg van, úgy hogy több évtizeden át a szabályos 100 hold helyett pl. átlag évi 120 hold vágható, akkor az erdő nyers

$$\text{bevétele } 654 \times 120 = \dots \dots \dots 78.480 \text{ K}$$

A kiadások a nagyobb üzemnek megfelelően szintén nagyobbak

$$\dots \dots \dots 35.000 \text{ "}$$

$$\text{Tiszta hozadék} \dots \dots 43.480 \text{ K}$$

$$\text{Az erdőértéke ebben az esetben } 43.480 \times 20 = 869.600 \text{ K}$$

3. Valamely 210 holdas ákáczsarjerdőben legyen az évi vágás

$$\frac{210}{30} = 7 \text{ hold. Egy holdon várható átlag pl. } 50 \text{ } m^3 \text{ értékesíthető}$$

fatömeg és pedig:

*) Termelési és szállítási költségek nélkül, mert tőárakkal számítottunk. Nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a regie-költségek még tövön való faértékesítés mellett is a nyers bevételnek igen jelentékeny részét teszik ki. Pl. az állami erdők költségvetésében a rendes kiadások a rendes bevételeknek 60—70%-át teszik ki.

15 m ³ haszonfa	à 15 K	= 225 K
30 m ³ tűzifa	à 3 "	= 90 "
5 m ³ rözsefa	à 2 "	= 10 "
Összesen 1 holdon	...	325 K

$$7 \text{ holdra } 325 \times 7 = 2275 \text{ K}$$

$$\text{Kiadások} \dots \dots \dots 1200 \text{ "}$$

$$\text{Tiszta hozadék} \dots \dots \dots 1075 \text{ K}$$

$$\text{Erdőérték: } 1075 \times 20 = 21.500 \text{ K}$$

II. Állandó jövedelmet nem nyújtó erdők.

4. Valamely erdőbirtok áll 800 hold 1—30 éves é.
3200 " 120 " bükkösből.

$$\text{Feltételezett évi vágás } \frac{3200}{50} = 64 \text{ hold pl. à } 150 \text{ m}^3 \text{ értékesít-}$$

hető fatömeggel, mely a félreeső helyzet miatt csak tűzifaként értékesít-
hető à 2 K. Holdankénti érték $150 \times 2 = 300 \text{ K}$.

$$\text{A nyers bevétel } 64 \times 300 = 19.200 \text{ K}$$

$$\text{Kiadások} \dots \dots \dots 12.000 \text{ "}$$

$$\text{Tiszta hozadék} \dots \dots \dots 7.200 \text{ K}$$

$$\text{Erdőérték } 7200 \times 20 = 144.000 \text{ K.}$$

5. Valamely erdőbirtok 1000 hold 80—120 éves luczfenyves-
ből áll, feltételezett évi vágás $\frac{1000}{50} = 20 \text{ hold à } 160 \text{ m}^3 \text{ értékesít-}$

hető fatömeggel, melyből haszonfa 100 m³ à 7 K = 700 K

$$\text{tűzifa} \dots 60 \text{ " à } 1.5 \text{ K} = 90 \text{ "}$$

$$\text{összesen } 790 \text{ K}$$

$$\text{Nyers bevétel } 790 \times 20 = 15.800 \text{ K}$$

$$\text{Kiadások} \dots \dots \dots 8.000 \text{ "}$$

$$\text{Tiszta hozadék} \dots \dots \dots 7.800 \text{ K}$$

$$\text{Erdőérték } 7800 \times 20 = 156.000 \text{ K.}$$

6. Valamely tölgyből és cserből álló sarjerdőben (1000 hold)
legyen 550 hold vágás és 1—10 éves fiatalos, 450 hold pedig
30—50 éves erdő. Feltételezett évi vágásterület $\frac{450}{15} = 30 \text{ hold}$
à 80 m³ értékesíthető fatömeggel (tűzifa m³-ként 2.5 K értékkel).

Nyers bevétel	$80 \times 2.5 \times 30 = 6000$ K
Kiadás	----- 3500 „
Tiszta hozadék	--- --- 2500 K

Erdőérték $2500 \times 20 = 50.000$ K.

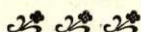
7. Valamely 1000 holdas szálerdő-birtokból véderdő és beerdősítendő kopár 250 hold, vágásterület és 1—40 éves fiatalos 500 hold, 60—70 éves faállomány 250 hold, mely utóbbiban kihasználás még nem folyik.

Ebből a birtokból a véderdő és a kopár terület állandóan mentes a vagyonadótól.

Az 500 hold fiatalos egyelőre szintén nem esik vagyonadó alá. A 250 hold 60—70 éves faállomány csak talajértéke után fizet vagyonadót. Ha a talaj értéke pl. 40 K-ra tehető, akkor $250 \times 40 = 10.000$ K veendő a fél egyéb adóköteles vagyonával kapcsolatban az erdő értékéül.

10—15 év multán ez az erdő (a véderdő és kopár kivételével) az állandó jövedelmet nyújtó erdők sorába lép és aszerint értékelendő.

Ha pedig a fél a 80 éven aluli faállományokat már jelenleg is kihasználás alá vette, akkor az erdő az előbbi esetek egyike szerint értékelendő.

Utólagos hozzászólás Roth Gyulának felolvasásához.

(A természetes felújítás és a községi erdők.)

Igen tisztelt Szerkesztő Ur!

Csak a legutóbbi karácsonyi szabadságom alatt kínálkozott alkalom arra, hogy az „Erdészeti Lapok“ 1916-iki évfolyamának füzeteit átböngésszem. Leginkább Roth barátomnak „A hegyvidéki erdők természetes felújításáról“ közölt cikke ragadta meg figyelmemet, annál is inkább, mert hosszú évek tapasztalataiból le-
szűrődött meggyőződésem az, hogy hazánkban éppen ezen a téren vétkeztek és vétkeznek legtöbbet. Ebben a meggyőződésemben csak megerősítettek az 1914—1915-iki tél folyamán a Kárpátokban